

Vardø kommune

► Detaljregulering Svartnes Havn - Vardø kommune

KU Friluftsliv

Oppdragsnr.: 52303938 Dokumentnr.: Versjon: 01 Dato: 2024-01-03

Oppdragsgiver: Vardø kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Alonza Garbett
Rådgiver: Norconsult AS
Oppdragsleder: Siri Bø Timestad/Leif Conradi Skorem
Fagansvarlig: Siri Bø Timestad
Andre nøkkelpersoner: Bendik Ramsfjell

J01	2024-01-18	For bruk	BENRAM	SITIM	LEISKO
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammendrag

Svartnes havn og omkringliggende områder er utgangspunkt for turer både sommer og vinter ettersom det er et knutepunkt både for båttrafikk i tillegg til flyplass. Flere turister kommer til Svartnes for å oppleve friheten og utsikten. Spesielt attraktivt er nordlyset, som er en av hovedattraksjonene i Svartnes og grunnlaget for mye av turismen. Hyttene og andre overnattingstilbud er utgangspunkt for flere turer både sommer og vinter, da blant annet til Oksevatn og Grøhøgda.

Planforslaget innebærer en utbygging av områdene i Svartnesbukta i strandlinjen innenfor moloen. Fjellelva renner også ut i Svartnesbukta. I utløpet bader fugler i ferskvannet, og får ly fra det harde været på grunn av moloen. Begge disse områdene berøres i planarbeidet. Alternativ 1 legger belag på mest areal av strandlinjen, sammenlignet med alternativ 2. Alternativ 1 bygger inn utløpet av elven ettersom det tilrettelegger for industri tett opp mot utløpet på begge sider. Alternativ 2 trekker seg vekk fra utløpet på den nordre siden, noe som er gunstigere for fuglelivet. Alternativ 2 åpner også opp for at en større andel av sandstranden ivaretas, som igjen gir mer plass til rekreasjon for turgåere og mosjonister.

Tabell 1-1 Sammenstilling av konsekvenser

Delområder	Alt 0	Alt 1	Alt 2
Svartnesbukta	0	- - -	- -
Sandbukta	0	0	-
Naturområde vest for Svartnes havn	0	-	-
Fjellelva	0	- - -	-
Snøscooterparkering	0	-	-
Nordre molo Svartnes havn	0	-	- -
Skispor til Oksnevatnet	0	0	0
Snøscooterløype	0	0	0
Samlet vurdering	0	Stor negativ konsekvens	Middels negativ konsekvens
Begrunnelse for konsekvensgrad		Svartnesbukta er et viktig delområde sammen med elvedeltaet i Fjellelva. Alternativ 1 medfører store inngrep i begge og tillagt større vekt i vurderingen av konsekvensgrad	Alternativ 2 medfører mindre negative konsekvenser både for Fjellelva og Svartnesbukta.
Rangering	1	3	2
Begrunnelse for rangering			

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Formål	6
1.2	Bakgrunn for planarbeidet	6
1.3	Planområdet	6
1.4	Kort om tiltaket	7
1.5	Alternativer som skal utredes	7
1.5.1	<i>Alternativ 0 – dagens situasjon</i>	7
1.5.2	<i>Alternativ 1 – forslagstillers planforslag</i>	7
1.5.3	<i>Alternativ 2 – forslagstillers planforslag</i>	8
1.6	Planprogrammets krav til utredningen	9
2	Metode	10
2.1	Inndeling i delområder og verdivurdering	10
2.2	Påvirkning	11
2.3	Sammenstilling og vurdering av alternativer og vurdering av konsekvensgrad	12
3	Kunnskapsgrunnlag	14
3.1	Aktiviteter rundt Svartnes havn	14
3.2	Jakt og fiske i Vardø	15
3.3	Fugleliv	16
4	Generelt om friluftsliv ved Svartnes havn	17
4.1	Influensområde	17
4.2	Delområder og verdivurderinger	18
4.2.1	<i>Svartnesbukta</i>	19
4.2.2	<i>Sandbukta</i>	20
4.2.3	<i>Naturområde vest for Svartnes havn</i>	21
4.2.4	<i>Fjellelva</i>	22
4.2.5	<i>Nordre molo på Svartnes havn</i>	23
4.2.6	<i>Snøscooterparkering</i>	24
4.3	Forbindelser og verdivurderinger	25
4.3.1	<i>Skispor til Oksevatnet</i>	26
4.3.2	<i>Snøscooterløype</i>	27
5	Påvirkning og konsekvens	28
5.1	Alternativ 1	28
5.1.1	<i>Svartnesbukta</i>	28
5.1.2	<i>Sandbukta</i>	28
5.1.3	<i>Naturområde vest for Svartnes havn</i>	28
5.1.4	<i>Fjellelva</i>	28

5.1.5	Nordre molo på Svartnes havn	28
5.1.6	Snøscooterparkering	29
5.1.7	Skispor til Oksevatnet	29
5.1.8	Snøscooterløype	29
5.2	Alternativ 2	29
5.2.1	Svartnesbukta	29
5.2.2	Sandbukta	29
5.2.3	Naturområde vest for Svartnes havn	30
5.2.4	Fjellelva	30
5.2.5	Nordre molo på Svartnes havn	30
5.2.6	Snøscooterparkering	30
5.2.7	Skispor til Oksevatn	30
5.2.8	Snøscooterløype	30
6	Sammenstilling av konsekvenser	31
6.1	Avbøtende tiltak	31
6.2	Usikkerheter	31
7	Referanser	32

1 Innledning

1.1 Formål

Detaljreguleringsplan for Svartnes havn skal legge til rette for etablering av et attraktivt og fremtidsrettet næringsareal for utbygging av fiskeri- og servicerelevante virksomheter. Målsettingen er å utvikle Svartnes havn til å bli et nytt fiskeri- og logistikk-knutepunkt i Nord Norge.

1.2 Bakgrunn for planarbeidet

Vardø kommune og Vardø Havn KF ønsker å detaljregulere Vardø kommune sin største havn - Svartnes. Plassering og størrelse av Svartnes havn antas å være velegnet som fiskeri-, industri- og logistikkhavn. Vardø kommune ønsker å aktivt bidra med tilrettelegging for nye virksomheter innenfor denne type næringsliv og på denne måten bidra til ny aktivitet og sysselsetting.

Svartnes Havn er sentralt plassert i Vardø kommune, nært E75, Svartnes lufthavn, fiskefeltene og internasjonal skipsled.

Gjeldende områdeplan, vedtatt i 2011, – med formålet samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur - kombinert formål kai/industri, hjemler i utgangspunktet for de ønskede tiltakene på land, og det er i reguleringsbestemmelsene ikke krevd detaljregulering for disse formålene før utbygging.

1.3 Planområdet

Planområdet avgrenses med følgende plangrense.

Figur 1-1 Plangrense Kilde: Vardø kommune

1.4 Kort om tiltaket

Svartnes industriområde har per i dag det største potensialet for næringsutvikling i Vardø. Det er et betydelig press for å få tilgang på arealer innenfor industriområdet. Det er i dag om lag tjue etablerte bedrifter i Svartnes industriområde som sysselsetter ca. 140 mennesker. Hos næringsklyngens deltakere er det estimert at utvikling av Svartnes industriområde gjennom detaljregulering og utlegging av nye industriarealer på kort sikt kan gi vekst, som medfører at antall ansatte i de etablerte bedriftene kan øke til ca. 350.

Det grønne skiftet og det forhold at torsken trekker nordover i havet, styrker Vardøs næringspotensial. Vardø ligger «på» de store fiskebankene. Endrede rammebetingelser slik som høyere mineraloljeavgifter kan medføre at trålere i fremtiden ikke vil seile til Ålesund eller Tromsø for å levere fisk, men heller levere i nærområdene. En framtidsrettet arealutvikling på Svartnes kan bidra til å legge til rette for at virksomheter som allerede er i Vardø kan vokse. Vardø kommune har også mottatt flere henvendelser fra aktører innen fiskeri som ønsker å etablere seg i Svartnes havn.

For å forbedre rammebetingelsene for fiskeri- og oppdrettsnæringen i Vardø kommune, og legge til rette for ny og økt aktivitet, er det planer om å utdype innseilingen til Vardø fiskerihavn. Utdypingen vil kreve fjerning av løsmasser og fjell. Overskuddsmassene er planlagt benyttet til utfylling i regulerte områder inne i havnen. Dette vil skape et nytt landareal for utbygging, inkludert en ny fiskerikai.

1.5 Alternativer som skal utredes

I henhold til KU-forskriften § 19 skal konsekvensutredningen redegjøre for relevante og realistiske alternativer der dette finnes. Konsekvensutredningen skal utrede konsekvenser av planforslaget sammenlignet med nullalternativet som referanse.

Følgende alternativer skal utredes:

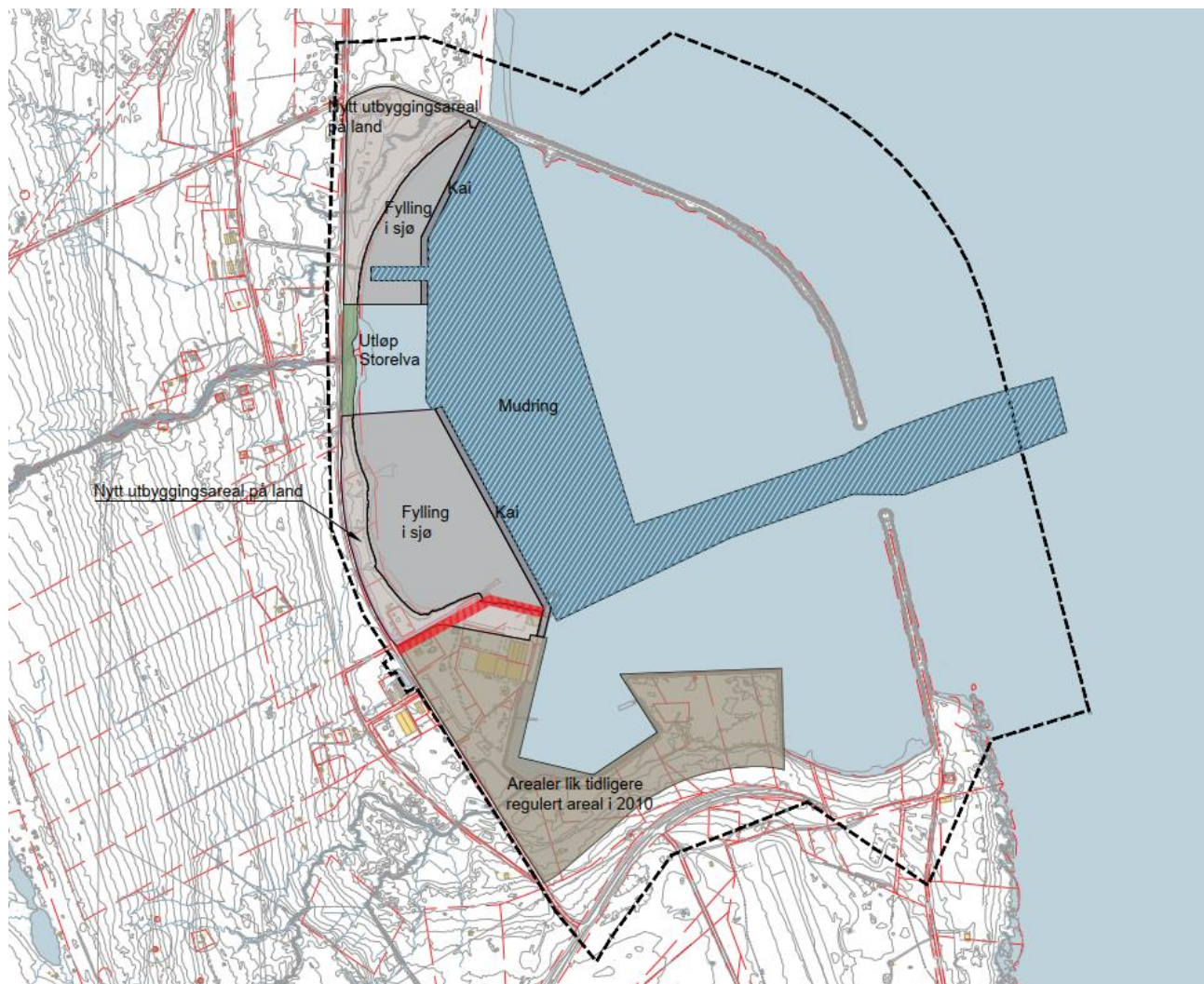
- Alternativ 0 - dagens situasjon
- Alternativ 1 - Forslagsstillers planforslag
- Alternativ 2 - Forslagsstillers planforslag

1.5.1 Alternativ 0 – dagens situasjon

I henhold til Miljødirektoratets veileder M-1941 omfatter nullalternativet i utgangspunktet dagens situasjon, samt planlagte tiltak og reguleringsplaner vedtatt de siste ti år. Gjeldende områderegulering ble vedtatt i 2011 og er ikke realisert med unntak av utfylling i et mindre kaiområde og to næringsbygg. I samråd med Vardø kommunen er det derfor avklart at nullalternativet er dagens situasjon uten gjeldende områderegulering.

1.5.2 Alternativ 1 – forslagstillers planforslag

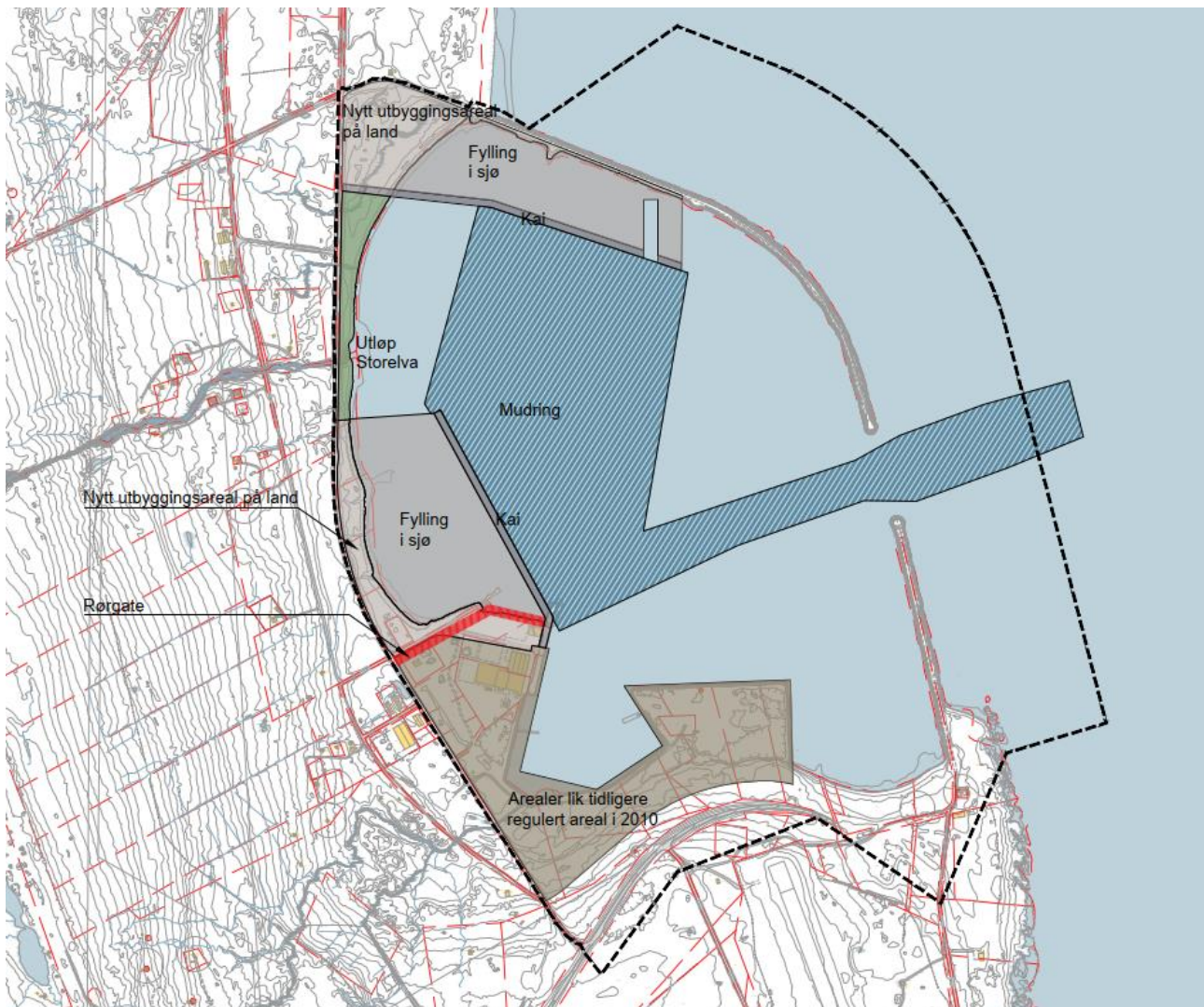
Alternativ 1 innebærer at innseiling til havn mudres fra innseiling og i nordre del av havnebassenget. Det etableres ny kaifront nord for den eksisterende bortsett ved utløpet av Storelva. Nytt landareal tilrettelegges for bebyggelse, i likhet med arealer i sørlige del av havna som videreføres til utbyggingsformål i tråd med gjeldende områderegulering.

Figur 1-2: Foreløpig illustrasjonsplan for alternativ 1 (Norconsult, 05.01.2024).

1.5.3 Alternativ 2 – forslagstillers planforslag

Alternativ 2 innebærer at innseiling til havn mudres fra innseiling og i nordre del av havnebassenget. Det etableres ny kaifront nord for den eksisterende fram til utløpet av Storelva og ut langs nordre molo. Nytt landareal tilrettelegges for bebyggelse, i likhet med arealer i sørlige del av havna som videreføres til utbyggingsformål i tråd med gjeldende områderegulering.

Figur 1-3: Foreløpig illustrasjonsplan for alternativ 2 (Norconsult, 08.01.2024).

1.6 Planprogrammets krav til utredningen

I planprogrammet stilles det følgende krav til utredning av fagtema kulturminner og kulturmiljø:

Det gjøres en verdivurdering for hvert kulturminne/kulturmiljø og planforslagets samlede konsekvens for kulturmiljø vurderes.

Det tas utgangspunkt i KU fra 2011 som oppdateres med ny kunnskap og ny KU- metodikk etter metodikk i Miljødirektoratets veileder M-1941.

2 Metode

2.1 Inndeling i delområder og verdivurdering

Områdene er deles inn etter naturtype og friluftaktiviteter som utøves innenfor delområdet. Det kan være overlap for større områder. Områdene verdi vurderes etter kriteriene **betydning, bruksfrekvens og kvalitet**. Kriteriene er beskrevet under i Figur 2-1.

Verdikriterier	Ubetydelig	Noe	Middels	Stor	Svært stor
Bruker-frekvens	Ikke nevneverdig bruk	Brukes av noen	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere	Brukes av mange Flere regionale brukere	Brukes av svært mange Nasjonale brukere
Kvalitet	Få eller ingen opplevelses-kvaliteter Har i liten grad en funksjon som adkomst-sone eller sammenheng	Noen natur- eller kultur-historiske opplevelses-kvaliteter Har begrenset funksjon som adkomstsone/ sammenheng Begrenset størrelse/ utstrekning	Flere natur- eller kultur-historiske opplevelses-kvaliteter Har i noen grad en funksjon som adkomst-sone eller sammenheng Noe tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Tilstrekkelig utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Mange natur- eller kultur-historiske opplevelses-kvaliteter Har en viktig funksjon (sammenheng/adkomst/parkering) Godt egnet for en eller flere enkelt-aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Stor nok utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Svært mange natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter Har en svært viktig funksjon (sammenheng/adkomst/parkering) Spesielt godt egnet for en eller flere enkelt-aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Svært godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Svært stor utstrekning
Betydning	Har ikke symbolverdi Ikke brukt/egnet i undervisnings-sammenheng	Har noe symbolverdi i lokal sammenheng I liten grad brukt/egnet i undervisnings-sammenheng Brukes av personer i nærområdet/bydelen	Har en spesiell symbolverdi i regional sammenheng Egnet/noe brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele kommunen	Har en spesiell symbolverdi i regional/nasjonal sammenheng Godt egnet/mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra regionen	Har en spesiell symbolverdi i nasjonal sammenheng Svært godt egnet/svært mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele Norge
Bymarker					Alltid svært stor verdi

Figur 2-1 Verdikriterier for friluftsliv m-1941 (Miljødirektoratet, 2023)

2.2 Påvirkning

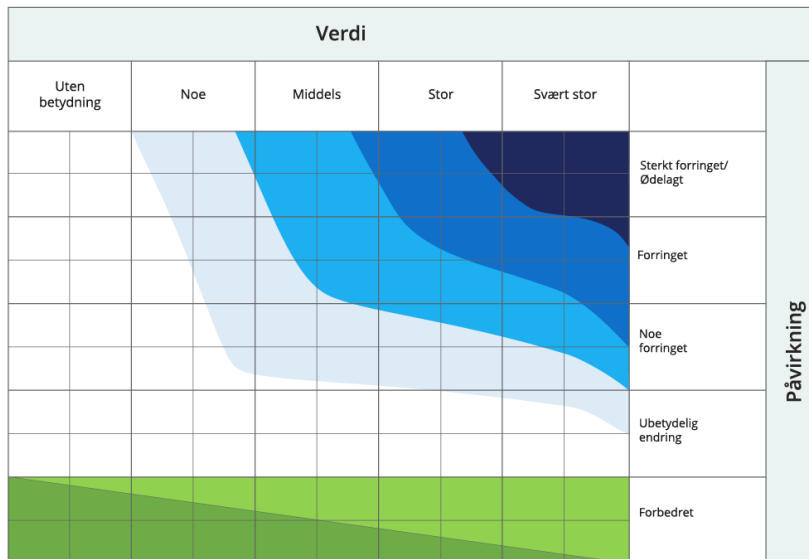
Påvirkningen på verdiene vurderes etter kriteriene gitt i Tabell 2-1.

Tabell 2-1 Påvirkning av verdier (Miljødirektoratet, 2023)

	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Området mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal	Ingen eller liten reduksjon i areal	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/eller eksisterende barrierer/stengsler blir fjernet	Ingen eller lite redusert tilgjengelighet	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etableres i eller ved området	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning)	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning)	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Økt forurensning (støy, støv, avrenning)	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning)
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges	Funksjon uendret	Funksjon endres stor	Redusert funksjon	Dagens funksjon forsvinner

2.3 Sammenstilling og vurdering av alternativer og vurdering av konsekvensgrad

Deretter sammenstilles vurderinger etter konsekvensviften som kombinerer verdi og påvirkning vist i Figur 2-2.

Figur 2-2 Konsekvensviften (Miljødirektoratet, 2023)

De ulike fargene er definert i Tabell 2-2.

Tabell 2-2 Definisjoner konsekvensgrad (Miljødirektoratet, 2023)

Skala	Forklaring	RGB-fargekode
Svært alvorlig konsekvens ----	Den mest alvorlige konsekvensen som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.	0, 32, 96
Alvorlig konsekvens ---	Alvorlig konsekvens for delområdet.	0, 112, 192
Middels konsekvens --	Middels konsekvens for delområdet.	0, 176, 240
Noe konsekvens -	Noe konsekvens for delområdet.	212, 255, 254
Ubetydelig konsekvens 0	Ingen eller ubetydelig konsekvens for delområdet.	251, 255, 255
Noe/betydelig positiv konsekvens + / ++	Forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)	146, 208, 80
Stor/svært stor positiv konsekvens +++ / ++++	Stor forbedring (+++) eller svært stor forbedring (++++). Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket.	0, 176, 80

Deretter sammenstilles konsekvensene i en samlet vurdering som benyttes til å angi en rangering av alternativer, vist i Tabell 2-3

Tabell 2-3 Kriterier for samlet vurdering av tiltaket (Miljødirektoratet, 2023)

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). - Fleire delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad middels (2 minus) - Fleire delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører middels konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet - Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). - Fleire delområder har konsekvensgrad middels (2 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. - Delområder har lave konsekvensgrader - Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). - Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad middels (2 minus) - Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus)
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. - Overvekt av ubetydelig konsekvens (0) - Ett delområder kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller middels (2 minus) konsekvensgrad.
Positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller middels verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket/alternativet er en forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. - Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 eller 2 pluss) - Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad - Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad
Stor positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. - Overvekt av delområde med svært stor miljøforbedring (4 pluss) - Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad. - Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3 Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapen i dette prosjektet er først og fremst basert på informasjon innhentet fra offentlige tilgjengelige databaser og innspill mottatt i sammenheng med reguleringsplanen. Det er i tillegg gjennomført innhenting av informasjon i forhold til fiske, bruk av ski og snøscooter¹.

Tabell 3-1 Kunnskapsgrunnlag

Kilde	Hva er hentet
Miljødirektoratets Naturbase	Verdikart
Innspill til planen	Lokalkunnskap om friluftsliv rundt Svartnes Havn
FeFo	Informasjon om jakt og fiske i Vardø
Strava	Heatmap – aktiviteter ved Svartnes havn
Skisporet.no	Skispor som kjøres
Perleturer.no	Spesielt flotte turer

3.1 Aktiviteter rundt Svartnes havn

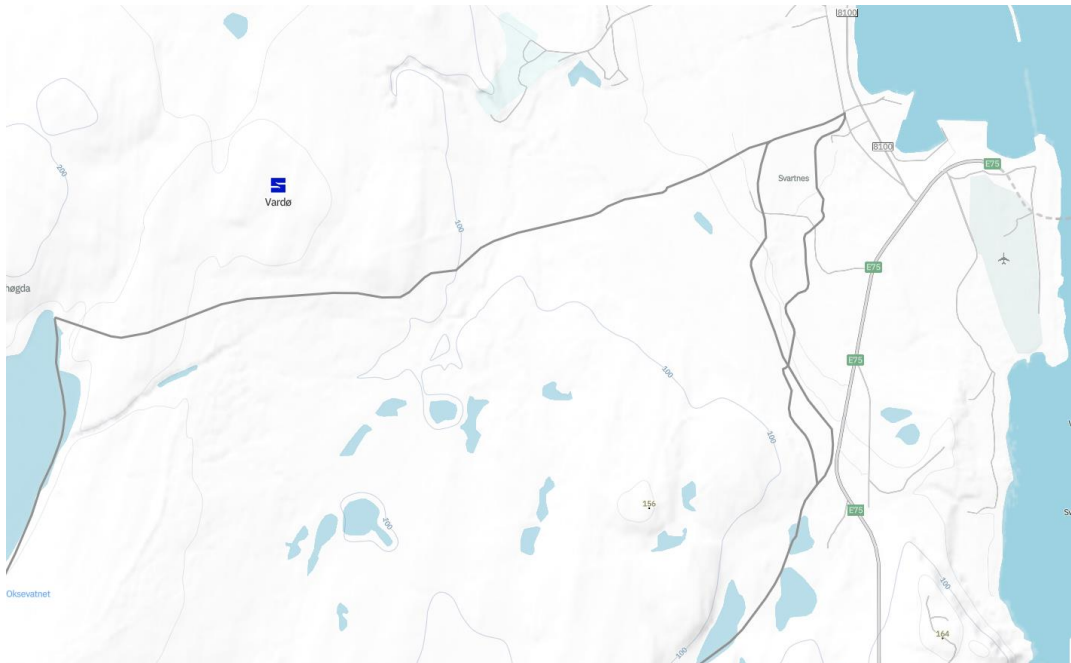
Strava heatmap viser en oversikt over aktiviteter som logges gjennom deres app. På hjemmesiden deres er det mulig å hente ut data for ulike loggede aktiviteter som vist på Figur 3-1. her kommer det frem at det er særlig stor aktivitet på Vardø, og noe mindre ved svartnes havn. Langs fv. 341 er det spesielt mange syklistene som har logget aktivitet, mens for joggere er moloen og veien opp til steinbruddet attraktive mål.

Figur 3-1 Strava heatmap, alle aktiviteter (Strava, 2023)

¹ Motorisert ferdsel er normalt ikke en del av friluftsliv, men er et viktig fremkomstmiddelsom også gir naturopplevelser. Det er derfor tatt inn i denne konsekvensutredningen.

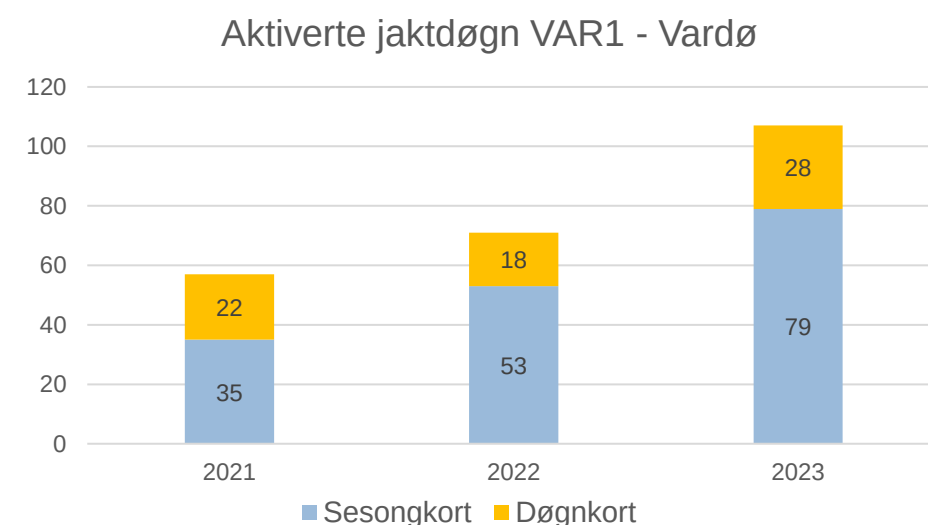
Det går også et skispor som vises tydelig på Skisportet.no vist på Figur 3-2. her er det skispor som går fra Svartnes havn og videre til Oksevatn, i tillegg til at det kjøres løyper sørover.

Figur 3-2 Skiløyper (grå linjer) (Skisportet.no, 2023)

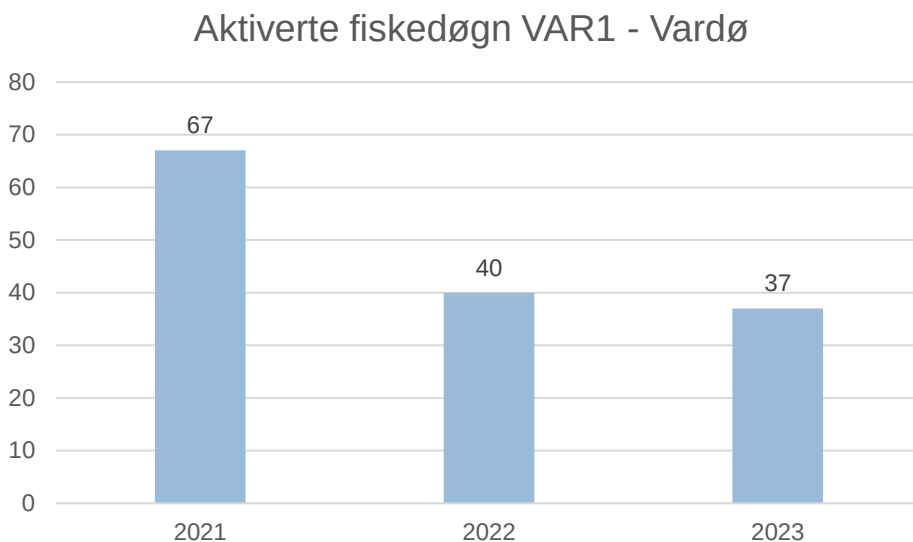
3.2 Jakt og fiske i Vardø

I Vardø har det vært tiltagende aktivitet for jakt hvis man ser på statistikk for aktiverte døgncort, og spesielt for sesongkort. Dette er vist under på Figur 3-3. Dataen gjelder for hele feltet som heter Vardø, men tilsier likevel en generell økt interesse for jakt.

Figur 3-3 Jaktdøgn 2021 til 2023 (FeFo, 2023)

For aktiverte fiskekort er trenden avtagende mellom 2021 og 2023 vist på Figur 3-4. Fjellelva som renner fra Oksevatnet til Svartnesbukta er ifølge lokale ikke kjent som noen stor fiskeelv.

Figur 3-4 Fiskedøgn 2021 til 2023 (FeFo, 2023)

3.3 Fugleliv

Områdene rundt Svartnes havn er et hotspot for fugletittere. Store mengder fugl samles på tangvollen/stranda innenfor moloen. I tillegg gjør moloen at det er behagelig for fugl å ligge her. Hornøya, som er et av Norges mest populære fuglefjell, ligger bare 5 km i luftlinje østover fra Svartnes havn. Fugleinteressene i området medfører også betraktelig med turister som oppsøker områdene.

Figur 3-5 Fotograf Svartnesbukta med tangvoller (Amundsen)

4 Generelt om friluftsliv ved Svartnes havn

Svartnes havn ligger helt nord i Norge og er det østligste punktet i landet. Landskapet er åpent og bærer et sterkt preg av villmark og isolasjon. Svartnes havn og omkringliggende områder er utgangspunkt for turer både sommer og vinter ettersom det er et knutepunkt både for båttrafikk i tillegg til flyplass. Flere turister kommer til Svartnes for å oppleve friheten og utsikten. Spesielt attraktivt er nordlyset som er en av hovedattraksjonene i Svartnes og grunnlaget for mye av turismen. Hyttene og andre overnattingstilbud er utgangspunkt for flere turer både sommer og vinter, da blant annet til Oksevann og Grøhøgda.

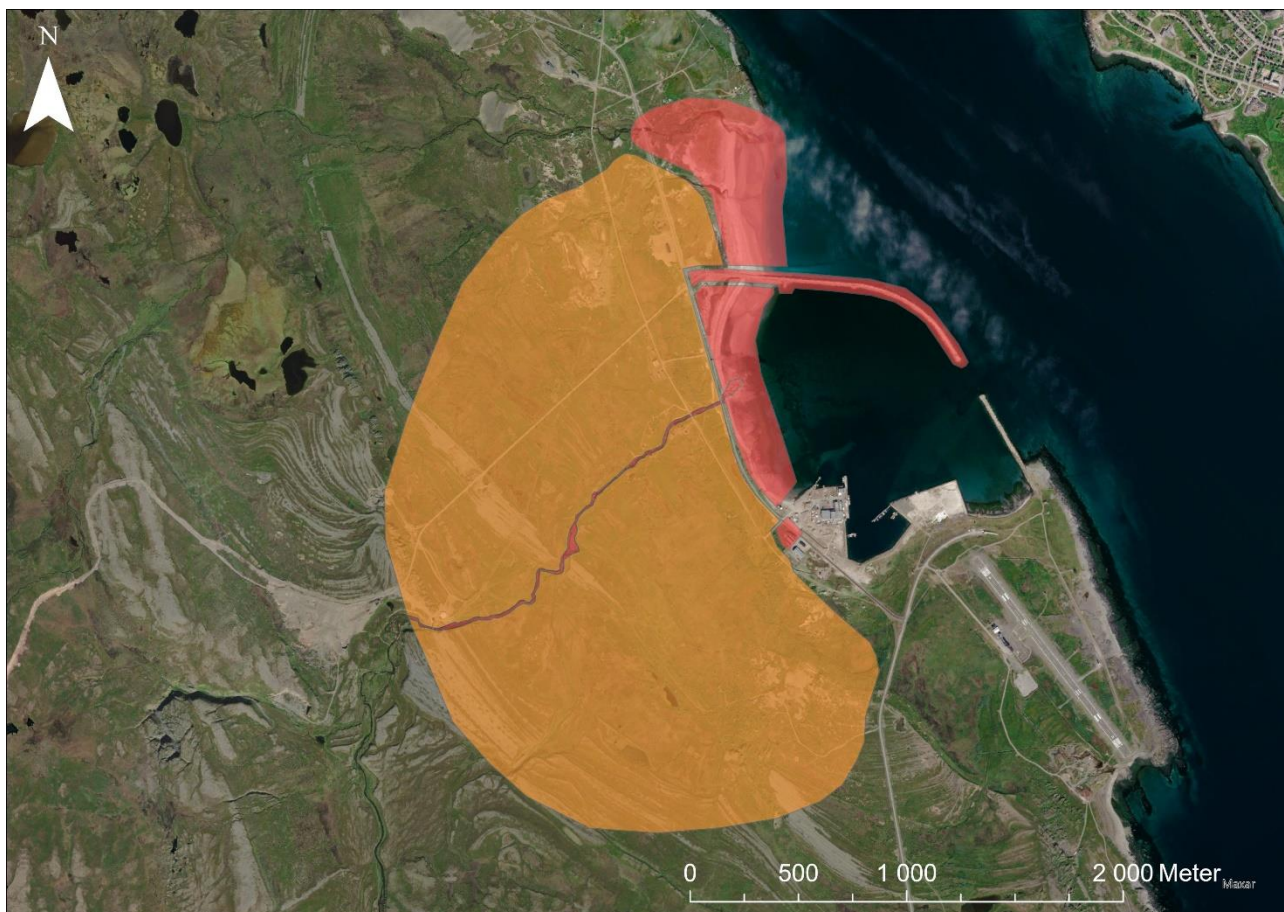

Figur 4-1 Nordlys og hytte Varanger view (AirBnB, u.d.)

4.1 Influensoområde

For fagtemaet friluftsliv vurderes influensområde til å ha utrekningen vist i områdene rundt Svartnes havn. De mest alvorlige virkningene vil være direkte arealbeslag som gjør det umulig å utnytte arealet til friluftsliv. Støy og visuelle forstyrrelser er også faktorer som kan ha påvirkning på friluftsliv.

4.2 Delområder og verdivurderinger

Figur 4-2 Verdikart delområder

4.2.1 Svartnesbukta

Svartnesbukta er i dag et åpent friluftsområde på omtrent 1 km med strandlinje hvor Fjellelva har sitt utløp. Området har utsikt til Svartnesbukta og over til øya hvor Vardø ligger. Selve strandområdet er attraktivt turområde med turer videre til moloen og videre til Smelror. Uttløpet fra Storelva, også kjent som Stranden, er et område hvor store mengder fugl fra Hornøya daglig kommer for å vaske fjær. Blant artene som kommer er det noen som kun finnes i dette området. Dette gjør området til et svært attraktivt område for fulgetittere som besøker Vardø.

Figur 4-3 Svartnesbukta fra fv.341 (Google, 2023)

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Stor
- Bruksfrekvens: Stor
- Kvalitet: Stor

4.2.2 Sandbukta

Området karakteriseres med sanddyner og er et turområde som benyttes av lokale og turister. Området kan benyttes til å komme seg videre til Smelror eller at reisen fortsetter videre vestover til naturreservatet ved Grøhøgemyra.

Figur 4-4 Utsikt over Sandbukta, med nordre molo for Svartnes havn til høyre

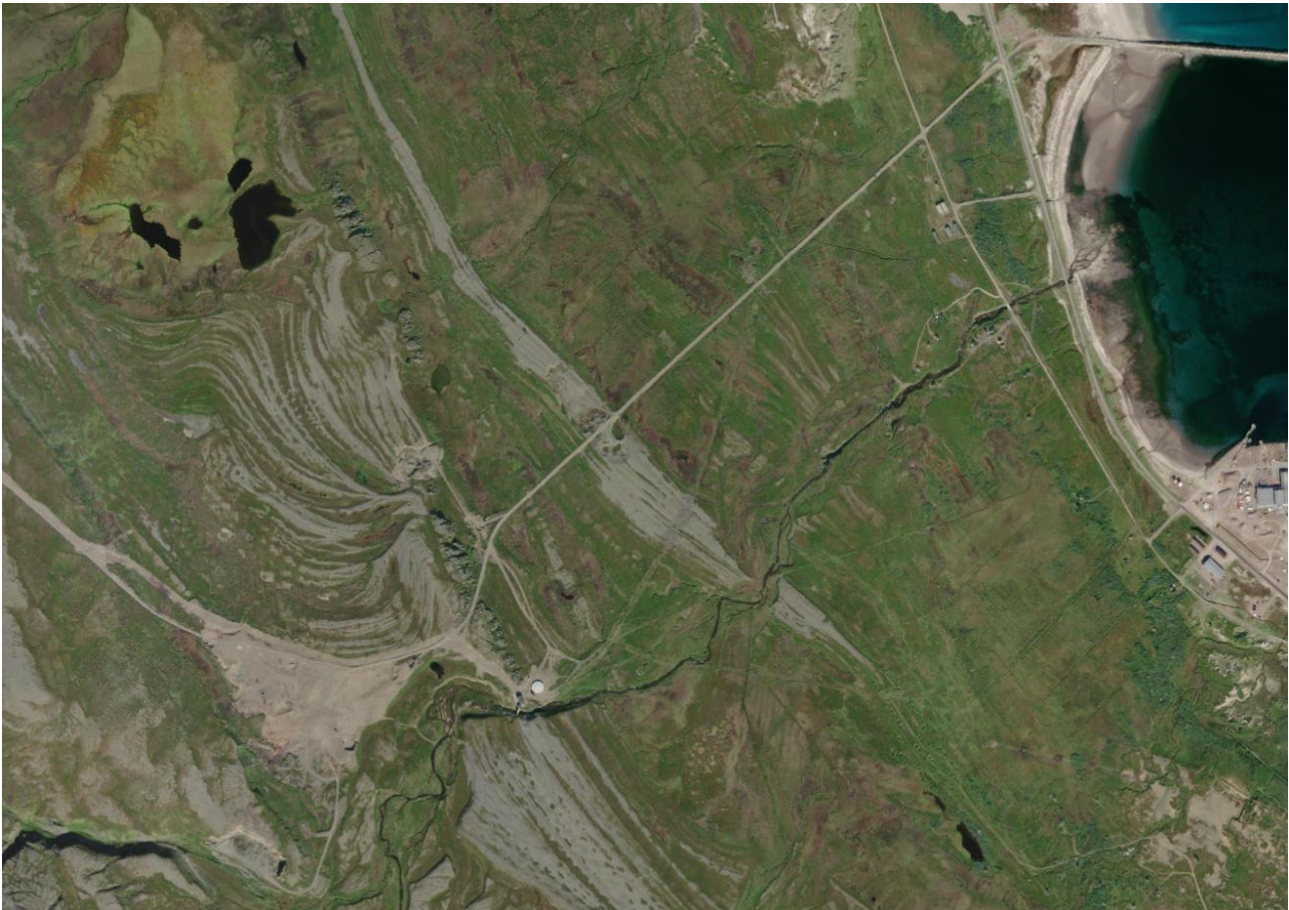
Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Stor
- Bruksfrekvens: Middels
- Kvalitet: Stor

4.2.3 Naturområde vest for Svartnes havn

Her er det et godt utgangspunkt for turer videre innover mot Oksevoll. Området er en del av landskapsvernområde. Turer kan enten følge veien eller stier. Nede ved havnen er det også enkelte hytter og en utleievirksomhet som tiltrekker turister. Fjellelva renner gjennom dette området.

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Middels
- Bruksfrekvens: Middels
- Kvalitet: Stor

4.2.4 Fjellelva

Fjellelva er en ferkvannselv som renner fra Oksevann, gjennom naturlandskapet, og ned til Svartnesbukta. Elven har en viktig funksjon ved å gi ferskvann som fuglene i svartnes havn kan bade i, noe som gjør elvedeltaet til et hotspot for fuglekikkere.

Figur 4-5 Fjellelva, svartnes havn øverst til høyre

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Stor
- Bruksfrekvens: Middels
- Kvalitet: Middels

4.2.5 Nordre molo på Svartnes havn

Å gå ut på Moloen er registrert som en Perletur og regnet som spesielt attraktiv (Finnmark friluftsråd, 2023). Fra fv. 341 til enden av moloen er det omtrent 1,2 km. Turen kan tas både til fots og med sykkel. Moloen gir et utkikkspunkt med nærhet til havet, og benyttes i tillegg av fuglekikkere.

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Stor
- Bruksfrekvens: Stor
- Kvalitet: Stor

4.2.6 Snøscooterparkering

Garasjene fungerer som parkering for snøscootere og har en viktig funksjon for hyttefolket som enten kommer fra lokale plasser eller langveis fra. Det parkeres på andre siden av fylkesveien på den åpne plassen.

Figur 4-6 Snøscootergarasjer til vestre i bildet, parkeringsplass for bilder har ifølge lokale skjedd på andre siden av veien foran gravemaskinen på bildet (Google, 2023)

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Middels
- Bruksfrekvens: Stor
- Kvalitet: Stor

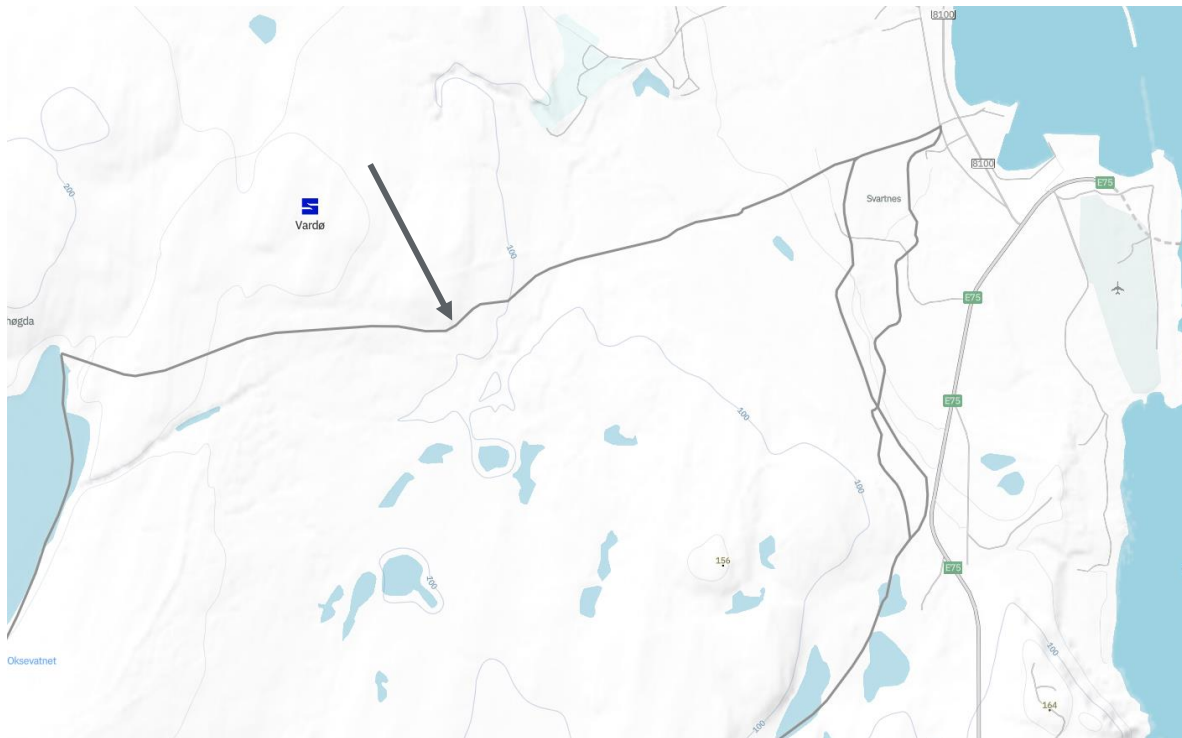
4.3 Forbindelser og verdivurderinger

Figur 4-7 Verdikart forbindelser

4.3.1 Skispor til Oksevatnet

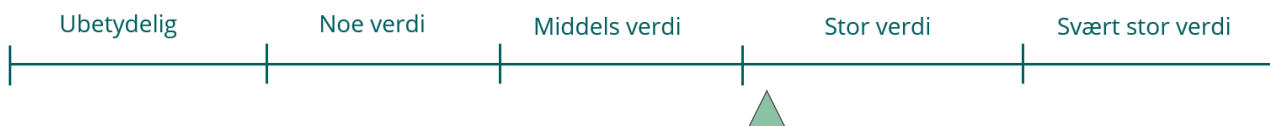
Skisporene er ifølge kommunen svært populære og benyttes av lokale, hytteeiere og turister. Det er ellers få skispor som også medfører at dette tilbudet er spesielt viktig.

Figur 4-8 Skiløype (grå pil peker på skispet) (Skisportet.no, 2023)

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Stor
- Bruksfrekvens: Stor
- Kvalitet: Stor

4.3.2 Snøscooterløype

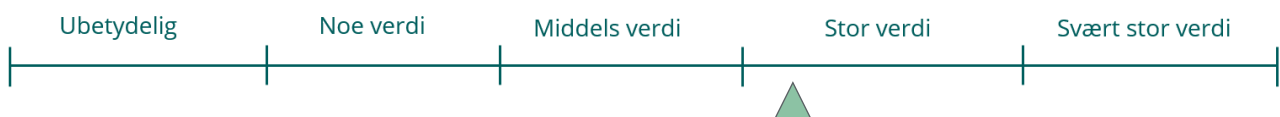
Snøscooterløype ble vedtatt av Vardø formannskap den 30.12.21. Snøscooterløypene benyttes i hovedsak av hytteeiere som har snøscooter stående ved Svartnes og kjører ut til hyttefeltene. Løypene er derfor viktige for å ivareta hytteeierens interesser. Svartnes kommune har inngått avtale med Vardø Snøscooter Forening som står for drift og vedlikehold. Løypene er viktige for å sikre trygg ferdsel med snøscooter.

Figur 4-9 Snøscooterløyper (Miljødirektoratet, 2023)

Vurdering av verdikriterier:

- Betydning: Stor
- Bruksfrekvens: Stor
- Kvalitet: Middels

5 Påvirkning og konsekvens

5.1 Alternativ 1

5.1.1 Svartnesbukta

Det vil gjøres flere fysiske inngrep i området som vil medføre sterk forringelse av området. Elveutløpet vil fortsatt være tilgjengelig, men området vil likevel få så store inngrep at det vil være en betydelig endring i aktivitet samtidig som funksjonen forringes. Utbygging på begge sider av elvemunningen vil medføre en forringet tilgjengelighet, både med fysiske sperrer, men også opplevd tilgjengelighet. Alternativ 1 vil medføre betraktelig redusert friluftsopplevelse.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Sterkt forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **tre minus (- - -)**.

5.1.2 Sandbukta

Sandbukta kan oppleve noe redusert attraktivitet i sør. Området vil sannsynligvis opprettholde sin funksjon og aktivitet langs stranden. Området vil bli enda viktigere ettersom det bygges ned sandstrender i Svartnesbukta. Det vil bli noe visuell påvirkning fra utviklingen av næringsbygg i nord, samtidig tilgjengeligheten fra Svartnesbukta reduseres ved at turgåere må opp på fylkesveien

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Ubetydelig endring**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **null (0)**.

5.1.3 Naturområde vest for Svartnes havn

Friluftsopplevelsen av turområdet kan bli noe forringet på grunn av bygg som vil redusere utsikt til bukten og forstyrre preget av urørt natur. Innenfor området er det flere overnattingsplasser/hytter som vil merke denne påvirkningen.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **middels verdi**, noe som gir konsekvensgrad **en minus (-)**.

5.1.4 Fjellelva

Fjellelva renner fra Oksevatn og ned til Svartnesbukta gjennom naturområdet vest for Svartnes havn og ender i et elvedelta. Friluftsopplevelsen vil bli spesielt redusert i elvedeltaet ettersom det gjøres beslag på begge sider av elvedeltaet, noe som også vil forringe områdes attraktivitet for fugler.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **tre minus (- - -)**.

5.1.5 Nordre molo på Svartnes havn

Ved atkomsten til moloen vil det bygges et industriareal som kan medføre atkomsten oppleves som mer privat samtidig som det åpne landskapet vil forstyrres. Dette kan gjøre kvaliteten av området oppleves som noe forringet. Det vil muligens også komme noe støy fra industriarealet. Moloen vil være tilgjengelig for mosjonister og turgåere på samme måte som før, men da med noe redusert kvalitet på grunn av næringsarealet

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **en minus (-)**.

5.1.6 Snøscooterparkering

Den planlagte rørgaten som krysser fylkesveien kan medføre noen begrensinger på kjøremønster ut fra garasjene for snøscooterne. Det legges også opp til et beslag av arealet som i dag benyttes til parkering for bilder.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **en minus (-)**.

5.1.7 Skispor til Oksevatnet

Skisporet vil sannsynligvis ikke få noen direkte påvirkning. Potensielt vil reduserte parkeringsmuligheter ved starten av skisporet kunne medføre en redusert attraktivitet hvis det ikke planlegges for alternativer.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Ubetydelig endring**

Forbindelsen har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **null (0)**.

5.1.8 Snøscooterløype

Snøscooterløypen vil sannsynligvis få veldig liten påvirkning og vil se samme bruk som før utbyggingen.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Ubetydelig endring**

Forbindelsen har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **null (0)**.

5.2 Alternativ 2

5.2.1 Svartnesbukta

Det vil gjøres flere fysiske inngrep i området som vil medføre sterk forringelse av området. Elveutløpet vil fortsatt være tilgjengelig, men området vil likevel få så store inngrep at det vil være en betydelig endring i aktivitet samtidig som funksjonen forringes. Utbygging på sør-siden vil medføre noe forringet tilgjengelighet, både med fysiske sperrer, men også opplevd tilgjengelighet.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **minus tre (- -)**.

5.2.2 Sandbukta

Sandbukta kan oppleve noe redusert attraktivitet i sør. Området vil sannsynligvis opprettholde sin funksjon og aktivitet langs stranden. Området vil bli enda viktigere ettersom det bygges ned sandstrender i Svartnesbukta. Det vil bli visuell påvirkning fra utviklingen av næringsbygg i nord, samtidig tilgjengeligheten fra Svartnesbukta reduseres ved at turgåere må opp på fylkesveien.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **minus (-)**.

5.2.3 Naturområde vest for Svartnes havn

Friluftsopplevelsen av turområdet kan bli noe forringet på grunn av bygg som vil redusere utsikt til bukten og forstyrre preget av urørt natur. Innenfor området er det flere overnattingsplasser/hytter som vil merke denne påvirkningen.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **middels verdi**, noe som gir konsekvensgrad **minus en (-)**.

5.2.4 Fjellelva

Fjellelva renner fra Oksevatnet og ned til Svartnesbukta gjennom naturområdet vest for Svartnes havn og ender i et elvedelta. Friluftsopplevelsen vil bli spesielt redusert i elvedeltaet ettersom det gjøres beslag på den ene siden av elvedeltaet, noe som også vil forringe områdes attraktivitet for fugler noe.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **minus en (-)**.

5.2.5 Nordre molo på Svartnes havn

Ved atkomsten til moloen vil det bygges et større industriareal som følger moloen i 500 meter. Utviklingen kan medføre atkomsten oppleves som mer privat samtidig som det åpne landskapet vil forstyrres. Et industriareal ved siden av moloen vil forringe utsikten mot sør fra moloen. Det vil muligens også komme noe støy fra industriarealet. Moloen vil være tilgjengelig for mosjonister og turgåere på samme måte som før, men da med redusert kvalitet på grunn av næringsarealet

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **to minus (- -)**.

5.2.6 Snøscooterparkering

Rørgaten som krysser fylkesveien kan medføre noen begrensinger på kjøremønster ut fra garasjene for snøscooterne. Det legges også opp til et beslag av arealet som i dag benyttes til parkering for bilder.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Noe forringet**

Området har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **en minus (-)**.

5.2.7 Skispor til Oksevann

Skisporet vil sannsynligvis ikke få noen direkte påvirkning. Potensielt vil reduserte parkeringsmuligheter ved starten av skisporet kunne medføre noe redusert attraktivitet hvis det ikke planlegges for alternativer.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Ubetydelig endring**

Forbindelsen har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **null (0)**.

5.2.8 Snøscooterløype

Snøscooterløypen vil sannsynligvis få veldig liten påvirkning og vil se samme bruk som før utbyggingen.

Konsekvensgraden for området vurderes til: **Ubetydelig endring**

Forbindelsen har **stor verdi**, noe som gir konsekvensgrad **null (0)**.

6 Sammenstilling av konsekvenser

Tabell 6-1 Sammenstilling av konsekvenser

Delområder	Alt 0	Alt 1	Alt 2
Svartnesbukta	0	- - -	- -
Sandbukta	0	0	-
Naturområde vest for Svartnes havn	0	-	-
Fjellelva	0	- - -	-
Snøscooterparkering	0	-	-
Nordre molo Svartnes havn	0	-	- -
Skispor til Oksnevatnet	0	0	0
Snøscooterløype	0	0	0
Samlet vurdering	0	Stor negativ konsekvens	Middels negativ konsekvens
Begrunnelse for konsekvensgrad		Svartnesbukta er et viktig delområde sammen med elvedeltaet i Fjellelva. Alternativ 1 medfører store inngrep i begge og tillagt større vekt i vurderingen av konsekvensgrad	Alternativ 2 medfører mindre negative konsekvenser både for Fjellelva og Svartnesbukta.
Rangering	1	3	2
Begrunnelse for rangering		Opplevelseskvaliteten vil reduseres betraktelig for Svartnesbukta. Friluftsopplevelsen av fuglene som bader ved utløpet av Fjellelva vil reduseres.	Opplevelseskvaliteten vil reduseres for Svartnesbukta. Friluftsopplevelsen av fuglene som bader ved utløpet av Fjellelva vil reduseres noe.

6.1 Avbøtende tiltak

Unngå/ redusere lysforurensing – En av hovedattraksjonene er nordlyset, og lysforurening vil medføre at denne friluftsopplevelsen reduseres noe.

Ivareta snøscooterparkering – Parkeringen er viktig for snøscooterferdsel. Om utbyggingen forstyrrer parkeringen bør det gjøres tiltak som enten forbedrer tilgjengeligheten eller at parkeringen flyttes.

Atkomst til moloen – Sikre en trygg, offentlig tilgjengelig atkomst til moloen slik at denne opprettholdes som en attraktiv plass å mosjonere eller gå turer.

6.2 Usikkerheter

Informasjonsgrunnlag – et har blitt samlet inn data fra offentlige tilgjengelige kilder og databaser. Informasjon er også hentet fra innspillene til planen, i tillegg til at det er blitt samlet informasjon ved direkte kontakt med relevante interessenter. Informasjonsgrunnlaget vurderes som godt, men det er ikke gjennomført befaring eller lignende, noe som medfører noe usikkerhet.

7 Referanser

AirBnB. (u.d.). *Varanger view*. Hentet fra AirBnB:

https://www.airbnb.no/rooms/868579205091920167?adults=1&children=0&enable_m3_private_room=true&infants=0&location=vard%C3%B8&pets=0&check_in=2024-02-20&check_out=2024-02-27&source_impression_id=p3_1704874658_dn%2BUNQjRgula1XxC&previous_page_section_name=1

Amundsen, T. (u.d.). *Fuglekikker strand Svartnes*. Biotope.

FeFo. (2023). *Statistikk jakt og fiske*.

Finnmark friluftsråd. (2023). *Perletur*. Hentet fra

<https://www.perletur.no/stikkut/turer?lat=70.35977876&lng=30.97725&view=list&zoom=12>

Google. (2023). *Google maps*. Hentet fra Google streetview.

Miljødirektoratet. (2023). *Konsekvensutredning av friluftsliv*. Hentet fra M-1941:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/metode-for-utredning/friluftsliv/>

Miljødirektoratet. (2023). *Naturbase*. Hentet fra

<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

Norconsult. (05.01.2024). *Illustrasjonsplan alternativ 1*.

Norconsult. (08.01.2024). *Illustrasjonsplan alternativ 2*.

Skisportet.no. (2023). Hentet fra <https://www.skisporet.no/map>

Strava. (2023). *Heatmap*. Hentet fra <https://www.strava.com/heatmap#12.96/31.02914/70.36809/bluered/all>